

GROENTJES GEANJERD

FOTO: GPD/DAVID VAN DAM

Afgelopen 7 juni kreeg onze secretaris Mart Groentjes in paleis Noordeinde de Zilveren Anjer uitgereikt door Koningin Beatrix. Groentjes toonde zich blij verrast met de hoge culturele onderscheiding. Mart is al jaren onvermoeibaar het geweten én het gezicht van de Boerderijenstichting. En het adres voor vragen, voor informatie, voor gegevens, voor raad, voor advies, voor overleg, voor contact, voor verwijzing, voor plannen, voor ideeën, voor foto's, voor teksten, voor educatie, voor excursies, voor protest, voor gevaar. Omdat Mart vaak en veel door de provincie toert, kennen veel vrienden van de stolp hun eigenste 'voorman' persoonlijk. Bewogen, deskundig en soms koppig geeft Mart vorm aan de strijd voor het behoud van de stolp. 'Die kan door onwetendheid, dommigheid en moedwil zo maar verdwenen zijn, onherkenbaar verminkt of nog erger: gesloopt!' Het toont de veerkracht en het inzicht van Mart als hij opmerkt dat de betrokkenheid van de Noord-Hollanders bij stolpboerderijen toch duidelijk groeiende is. Die anjer is wat het bestuur van de Boerderijenstichting betreft terecht aan 'onze' secretaris toegekend. Mart proficiat!

Vierkante Actie

In Volendam is op 1 juni de notitie 'Vierkant achter de Stolp' -handreiking voor gemeentelijk beleid- met aandacht en enthousiasme ontvangen. Onze Wim Schermerhorn en Piet Verhoeven hielden het 100-koppige gehoor van de jaarvergadering van de Vereniging van Noord-Hollandse Gemeenten (VNHG) voor dat stolpen unieke bouwwerken vormen die het authentieke Noord-Hollandse karakter in sterke mate ondersteunen. Zuinig op zijn en vooral behouden met beleid. 'Vierkant achter de Stolp' zal voor veel gemeenten bij uitstek een handige en nuttige wegwijzer blijken voor het ondersteunen van beleid op gemeentelijk niveau.

Help mee

Steunpunt Cultureel Erfgoed (mede-uitgever) en Boerderijenstichting gaan de notitie aansluitend en op maat verspreiden. Het is nu van belang de aandacht vast te houden en zo mogelijk te versterken. Daarom vraagt de stichting de vierkante medewerking van alle vrienden en vriendinnen van de stolp. In deze Nieuwsbrief treft u namelijk ansichtkaarten aan om deze aan bevriende raadsleden, uw

gemeentebestuur en/of uw (lokale) politieke partij te sturen met het doel de notitie in hun aandacht aan te bevelen. Want, zo luidde de conclusie in de notitie en bij de presentatie: De gemeente, daar gebeurt het!

1-2-3-Testing!

De lang verwachte Boerderijen Beeldbank is in de lucht, maar verkeert nog in een testfase. Het ziet er allemaal goed uit. Het gaat er nu nog om de laatste dwarsverbindingen en de digitale techniek te toetsen. De Beeldbank krijgt een eigen presentatie in Middenbeemster, op 4 oktober aanstaande. Nog even geduld dus voor dit resultaat van de jarenlange inventarisatie, die ook als instrument gaat dienen voor de hier genoemde notitie.

Voorts: informatie over de contributie-inning van dit jaar bij de volgende nieuwsbrief. ▲

FOTO: MART GROENTJES

Zuiderwoude. Zo kan het ook: nieuwbouw in o.a. stolpvorm, passend in het dorpsbeeld en mooi van silhouet.

INHOUD

- ▲ Kiek 4 en Kiek 5
- ▲ Vierkant achter de stolp
- ▲ Museumboerderijen
- ▲ Polderhuis in stolpvorm
- ▲ Pas op de pleats
- ▲ Binnenkijker
- ▲ Boek stolpen in Heerhugowaard
- ▲ Boer&Jongens
- ▲ Stolpen in het nieuws

Westbeemster

Wormerweg 36

In werelderfgoed de Beemster gelegen landgoed "Freedom", met goede bereikbaarheid en in directe omgeving van 't dorpje 'De Rijk' en West- en Middenbeemster.

Het historische landgoed bestaande uit een originele Noord-Hollandse **luze ingerichte stolpboerderij** (bouwjaar 1860, volledig gerenoveerd in 1999), vrijstaand Guesthouse, zwembad, garage/stal v.v. 2 paardenboxen en ruime zolder, paardenbak, Greenhouse, fruitboomgaard en een totaal perceel van ca. 1,2 hectare grond, wordt privacyvol omgeven door boomsingels en water. Absolute rust en privacy, slechts omgeven door de pracht van de natuur.

Het "Landgoed Freedom" is een uniek object, mede door zijn ligging en de combinatie van privacy en rust. Vele zangvogels zijn op dit landgoed uit het ei gekomen en de beide vijvers zijn voor vele eendjes het eerste watergevoel geweest.

Vraagprijs € 1.795.000,- k.k.

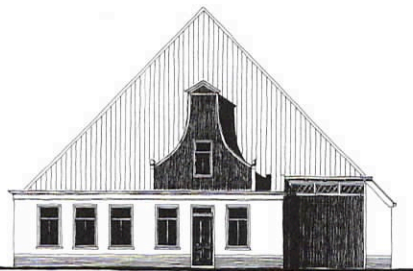
funda

Tel. 0299 - 68 37 68

Middenweg 152 - Middenbeemster

www.trompgarantiemakelaars.nl

vierkant achter uw stolp

architectenburo ir henri leloup bv

warder 132 1473 ph warder
tel. 0299 - 401 380
www.leloup.nl

ARNOLD'S BOUWMATERIALEN

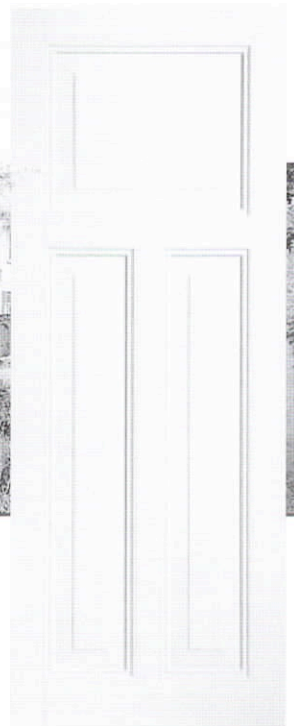
in- en verkoop
oude bouwmaterialen

met name:

oude handvorm metselstenen
(Waal-, Vecht- en Rijnformaat),
plavuizen, tegels,
oude straatklinkers, etc.

Corr.adres: Magnusstraat 19, 1741 GP Schagen
Tel/fax: 0224 - 21 72 11 Mobiel: 06 - 53 85 88 66
Opslag: Nijverheidsweg 14 Schagerbrug
www.arnoldsbouwmaterialen.nl

Het grootste assortiment paneeldeuren naar oud model

PontMeyer

Hoorn Afbouwcentrum

Industrieterrein HN80, Protonweg 17, 1627 LD Hoorn
tel.: 0229 - 212 725 / afbouw.hoorn@pontmeyer.nl

svedex

niet zomaar een deur

Aannemersbedrijf
M. Duinmaijer B.V.

- nieuwbouw
- verbouw
- renovatie
- onderhoud
- houtskeletbouw
- machinale houtbewerking
- kozijnenspuiterij

TPA
HG_a

korenmarkt 15
postbus 2190
1620 ed hoorn
t 0229-212919
f 0229-217961
e info@tpahga.nl
www.tpahga.nl

trigallez
peeters
van apeldoorn
hangelbroek
gouwetor
architecten
bna

Volger 45, 1483 GA De Rijk tel: 0299 673487 fax: 0299 674626 www.duinmaijer.nl

KIEK 4

De stolp van Kiek 4 in Julianadorp.

Dat was een lastige want er was niemand die 'het slagschip in de polder' kon thuisbrengen.* Bij zo'n grote dubbelgevierkante stolp zou je aan akkerbouwgebieden denken, bijvoorbeeld in noordelijk Noord-Holland. Makkelijk gezegd want wij wisten het al: een stolp in polder het Koegras met de naam 'Pieter's Hoeve', in 1960 op deze foto gezet. Extra lastig werd het voor de oplosser omdat de stolp op deze kiek is verbrand. Daar zijn we zelf achter gekomen door een advertentie van een Rentmeesterskantoor waarin de boerderij te koop wordt aangeboden. De bijbehorende foto geeft een geheel ander bouwwerk te zien dan het gevaarte op Kiek 4. De tekst van de advertentie geeft toelichting want die noemt: 'Pieter's Hoeve', Nieuweweg 32 te Julianadorp, bestaande uit het in 1979 gebouwde hoofdgebouw annex voormalige veestal, aardappelberging, voerstal, alsmede werktuigenberging, zomerhuis, opslagruimte en garage en dat alles op 6.000 m².

*) Vlak voor het ter perse gaan van deze nieuwsbrief liet mevrouw Vleugel-Wit uit Moerbeek weten waar de stolp stond. Ze las de nieuwsbrief in de bibliotheek van Nieuwe Niedorp.

KIEK 5

De nieuwe Kiek is een zeer zomerse foto, waarvan plaats en datum onbekend is. Achterop de afdruk -en dat is de enige aanwijzing- in potlood: Bij Alkmaar. Huiswaard, Oudorp of Overdie, dat is de vraag. Ons inziens geen Heerhugowaard of Schermer, omdat droogmakerijkarakteristieken ontbreken. Ons enige aanknopingspunt is dus de stolpboerderij zelf. Zonder enige twijfel een Noord-Hollandse

normaalstolp. Prettig sober, sterk van vorm (bijna streng) en rietgedekt zoals het hoort, met een paar rijen dakpannen boven de goot. Een plaatje van een boerderij met een witte voorgevel en voor de grote kruisramen zandloperluiken. Opmerkelijk is dat de raampartijen doorlopen tot onder de goot met achter het onversierde bovenlicht steeds een rechte val en voor de ramen steeds dezelfde boogvitrage.

De bijzonder evenwichtige verdeling van de vijf ramen en de voordeur benadrukken de vorm van de stolp. Dit is voor, lijkt de stolp te willen zeggen, terwijl het raampje in de voordeur controle geeft op het eventuele bezoek. Het fors bemeten rieten puntdak en de twee vierkante schoorstenen (met bovenin eenvoudig siermetselwerk van zeer waarschijnlijk gele bakstenen) geven het voorkomen van deze stolp een haast koninklijke bekroning. De lantaarnpaal voor de stolp buigt diep voor zoveel gratie. De boerderij heeft beslist een vierkant met flink (dubbel?) overstek en hij is op de grond gemeten langer dan breed.

Rond deze stolp

Op het weiland voor de stolp negen gortdroge hooioppers. Om dat weiland betonnen (!)

hekpalen met drie horizontaal boven elkaar liggende metalen buizen. Langs de weg voor de boerderij een paal voor bovengronds elektratransport. Op het erf een eenvoudige schuur met pannengedekt zadeldak en o.a. een bovendeur. Een uitbreiding met minstens acht stallen bovenop de 16 stuks in de stolp (tel de stalraampjes!). De dorsdeuren -en dus ook de ontsluiting naar het land- bevinden zich aan de achterzijde.

Het erf is extra kaal vanwege de jonge aanplant van nieuwe windsingels aan beide zijden van de stolp. Voor de boerderij een houten hek langs de weg. Al even eenvoudig, maar sterk van vorm, met slechts een boven- en een onderplank. De toegangshekken naar erf en voordeur hebben beide een sierkruis en palen met een bewerkte kop. In de voorgevel zit om de hoek een raam voor de (woon)keuken; ook de witte kleur is om de hoek doorgezet tot daar waar de stallen beginnen. Wit kan, dat blijkt hier, ook mooi zijn.

Wie weet meer en waar over deze prachtige, stoere stolpboerderij met zulke consequent doorgevoerde sobere bouwdetails? Reacties graag naar het secretariaat. ▲

De Kiek 5 Wie-weet-waar-stolp.

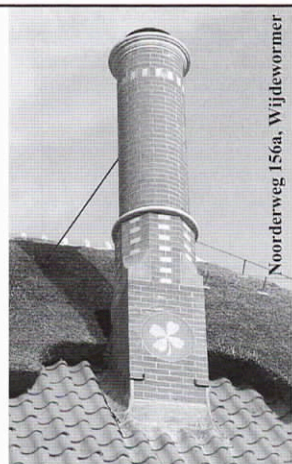
Typisch een 'pijp van Maarten'!

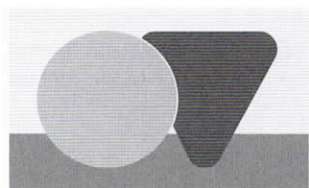
BOUWKUNDIG ONTWERP-
EN TEKENBUREAU
KONING BV

SCHREPEL 12 DE GOORN - TEL.: 0229 - 540996

WWW.MAARTEN-KONING.NL

Noorderweg 156a, Wijdewormer

SCHILDERSBEDRIJF VAN BENSCHOP

schilderen - behangen - beglazen - kleuradviezen - decoraties - onderhoudsschema's - klein onderhoud

DE VERFFRAAIER!

Zegt wat hij doet,
doet wat hij zegt.

Uw kostbare stolpboerderij wordt door ons deskundig en k(l)eurig verzorgd!

Kerkstraat 40
1687 AS WOGNUM
T 06 - 22 799 263

www.deverffraaiier.nl
info@vanbenschop.nl

ERKEND SCHILDERS-
EN AFWERKINGSBEDRIJF

MOLENAAR
BERGEN RIETDEKKERS KOEDIJK
072 581 33 97 072 561 44 46

Heeft u bouwplannen?

Bouwer van burger- en utiliteitsbouw,
restauratie, renovatie, onderhoudswerken
en projectontwikkeling.

Akerbouw b.v.
Geesterweg 6a
1911 NB Uitgeest
0251-315817

VIERKANT ACHTER DE STOLP

Stolpen verdwijnen. Ze branden af of worden gesloopt vanwege bouwvalligheid. Ze maken plaats voor nieuwe wegen of staan in de weg voor huizenbouw of bedrijventerrein. Per jaar zo'n 20-25 stolpen minder. Per saldo een verlies voor het agrarisch cultuurhistorisch erfgoed en voor het landschap of dorpsgezicht. De Boerderijstichting stelt zich ten doel het behoud van de landelijke bouwkunst, met oog voor functieverandering en in relatie met de omgeving. Hoe doe je zo iets?

Voorlichting en advisering zijn speerpunten in het beleid van de Boerderijstichting. Bij activiteiten in dat kader ontmoeten wij vele bestuurders, ambtelijke medewerkers en adviseurs van gemeenten. Het merendeel van de gemeenten in Noord-Hollands stolpengebied heeft de bereidheid om actief beleid te formuleren en uit te voeren, gericht op het behoud van de karakteristieke stolpboerderij. Het ontbreekt echter vaak aan tijd en/of kennis om de mogelijkheden daartoe goed te overzien. Ook constateren wij dat ontwikkeld beleid en praktische ervaring niet of niet volledig wordt benut. Dat bracht onze stichting in samenwerking met het Steunpunt Cultureel Erfgoed Noord-Holland tot het oppakken van het project 'Vierkant achter de stolp', een handreiking voor gemeentelijk beleid, een gereedschapskist met het doel: *Bijeenbrengen van alle nu bekende middelen om te komen tot een actief gemeentelijk beleid, gericht op het behoud van de stolp, zo mogelijk in relatie tot de landschappelijke omgeving.*

Met een financiële ondersteuning van de Provincie Noord-Holland werd een projectleider aangetrokken voor het doen van een inventarisatie en het verwerken van zijn bevindingen in 'de handreiking'. Kees van Zijverden, ex-gemeentesecretaris van Medemblik, betrokken bij het opstellen van de Culturele Waardenkaart en werkzaam als organisatiedeskundige en mediator begon het karwei in 2006, resulterend in deze handreiking in de vorm van een aantrekkelijk boekwerkje dat op 1 juni j.l. werd gepresenteerd op de bijeenkomst van de Vereniging van Noord-Hollandse gemeenten.

De gemeente, daar gebeurt het

Tien gemeenten werden bezocht om het bestaand beleid en voorbeelden van de uitvoering ervan te inventariseren. De ontvangst was zeer welwillend; het verzoek om medewerking werd positief ontvangen en ook de doelstelling 'behoud van de stolp' werd positief benaderd. Het geheel leverde een zeer gevarieerd beeld op. De instrumenten die de bezochte tien gemeenten hanteerden,

verschillen sterk van elkaar. Zo kwam Van Zijverden er achter dat er vele wegen zijn die naar stolpbehoud voeren, maar ook dat er, om heel verschillende redenen, niet een eenduidig op onderdelen afgestemd beleid wordt gehanteerd.

Workshop en contacten

Na de tournee langs gemeenten werd in september 2006 een workshop gehouden waarin de tot dan toe opgedane bevindingen werden getoetst aan de mening van betrokken gemeente-medewerkers; ook werden nog andere gemeenten in een nader overleg betrokken. Terugblikkend op de inhoud van 'de handreiking' lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat er niet één beleidsinstrument valt aan te wijzen dat de bescherming van de stolp, zijn erf en landschappelijke omgeving op afdoende wijze regelt. Het accent valt sterk op de welstandsnota en het bestemmingsplan, waarbij een subsidieregeling, in welke vorm ook, belangrijke ondersteuning kan bieden. Wat ook opviel is de samenhang van gebouw, landschap en economie. Zo geeft bijvoorbeeld de gemeente Beemster een helder inzicht in die samenhang aan en voert tevens een pleidooi voor het samen ontwikkelen van beleid, dat wil zeggen: gemeente, burger en bedrijfstak samen. Ook wordt duidelijk dat het door de gemeente oppakken van het provinciale VAB-beleid (Vrijkomende agrarische bebouwing) een belangrijke bijdrage kan leveren.

Aandacht en voorlichting

Een 'leerpunt' in het inventarisatie-onderzoek is de invloed op burgers die uitgaat van persoonlijke aandacht van bestuurders en ambtenaren. Duidelijke belangstelling van de gemeente leidt tot meer acceptatie maar ook tot grotere inventiviteit bij burgers als het gaat om zaken als aandacht voor het behoud van het landschap, erf, opstallen en omgeving. Bovendien wordt geadviseerd actieve instanties bij gemeentelijke beleid te betrekken; de plaatselijke historische verenigingen, makelaars, de provincie en op het onderwerp toegesneden instellingen als het Steunpunt Cultureel Erfgoed en de Boerderijstichting.

Inspectie in stolpenland. Het vierkant van de stolp vormt de basis en de driehoek maakt het silhouet.

FOTO: MART GROENTJES

Conclusies

▲ **Sleutelpositie gemeente door de korte lijnen**
De gemeente bekleedt een sleutelpositie door de korte lijn naar eigenaar en gebruiker van de stolp. Die positie is inzetbaar in het informele circuit: aandacht vragen voor het cultuurhistorisch waardevolle aspect van stolpboerderijen, promoten wat goed gaat, aandacht blijven vestigen op kansen en probleemgevallen signaleren en hulp bieden.

▲ Sleutelpositie gemeente door formele mogelijkheden

De gemeente bekleedt ook een sleutelpositie door de mogelijkheden in formele zin. Zij kan regels stellen die de kansen op behoud vergroten en de mogelijkheden tot gebruik bevorderen (de diverse verschijningsvormen zijn in de Handreiking beschreven). In de veelheid van mogelijkheden zien wij een centrale rol voor twee instrumenten: het bestemmingsplan en de welstandsnota, zowel waar het gaat om behoud van de vorm als om bescherming van bestaande waardevolle gebouwen en erven. Als derde kan de (al dan niet gemeentelijke) monumentenstatus een belangrijke bijdrage tot behoud leveren.

▲ Coördinerende en stimulerende rol voor gemeente

De gemeente staat er niet alleen voor, maar kan een coördinerende en stimulerende rol vervullen in het netwerk tussen eigenaar en gebruiker, belangenorganisaties, cultuurbeschermers, overheidsinstellingen, kredietverstrekkers en subsidieverleners; een netwerk dat ook tot steun van de gemeente kan zijn bij de vervulling van zijn eigen taak.

Vierkant achter de stolp (16 pag. in kleur) is te bestellen bij het secretariaat voor € 7,- (incl. portokosten). ▲

ZOMERTIJD: NAAR DE BOERDERIJ

Al of niet met de in 2003 verschenen fietsroutes (De stolp te kijk) is de zomertijd een aangenaam seizoen om de museumboerderijen te bezichtigen. Er zijn er zeven en elk biedt een specifiek accent op de boerenhistorie en boerderijbouwstijl van de streek. Mooie gelegenheid om authentieke stolpen van binnen te bekijken!

Middenbeemster, Agrarisch Museum Westerhem en Infocenter

Burgemeester Scheringa (geen familie van) liet in 1877 een statig (voor-) huis bouwen in de typische bouwstijl uit die periode. Het is nu in gebruik als Infocenter van Beemster Werelderfgoed en VVV-kantoor. Achter het huis een werkstolp met een kamer voor de boer. Hier maak je kennis met de boerenbedrijvigheid uit rond 1900, met een accent op de zuivelhistorie in de lange en korte regel. Op de dors staan de boerenwagens. In het vierkant (met mooi zicht op de gebint- en kapconstructie) toont een tekeningenserie van Henk Tol: een typische Beemster stolp, in diverse stadia met aanpassingen aan de bouwmode. Deze zomer is er de wissel-tentoonstelling 'De geschiedenis van de dagkaasfabrieken in de Beemster van 1886 tot 1964'.

Middenweg 185.

T/m 30 september, di. t/m vr. 11-17, za. en zo. 13-17 uur.

Middenbeemster, Agrarisch museum Westerhem.

Hoogwoud, Museumboerderij Westfrisia

De stolpboerderij Westfrisia, gebouwd in 1857, werd door de vroegere boer-bewoner Adriaan Donker ingericht met gebruiksvoorwerpen uit generaties familieleden. Het interieur is authentiek, je stapt als het ware een moment honderd jaar geleden de woonkamer binnen. Ingericht met het meubilair, West-Friese kleding, Chinees porselein en kinderspeelgoed.

Op de 'lange regel' is een zomerstal ingericht; grup en 'koeskutten' geveerd en een opstelling met attributen voor het bereiden van kaas en boter en bovendien paardentuig en arresleden. In de zomertijd tijdelijke tentoonstellingen zoals deze zomer 'Steek voor Steek', over merklappen en gebreide sokken tot verfijnd smockwerk en stoplappen. Op het erf staat staat een kapel ter ere van Willem II (de vader van graaf Floris V) die in 1256 in deze omgeving door een legertje Westfriezen werd vermoord.

Koningspade 31.

17 juni t/m 17 september, di. t/m zo. 13-16.30 uur.

Hoogwoud, Museumboerderij Westfrisia.

Schagen, Streekmuseum Vreeburg

De boerderij Vreeburg is waarschijnlijk ontstaan uit een statige 17e eeuwse stadswoning die al vóór het jaar 1800 werd uitgebreid met een stolpschuur waarmee het model van een langhuisstolp ontstond. In het voorhuis de compleet ingerichte boerenkamers met authentieke meubelen en gebruiksvoorwerpen. Ook zijn er de kenmerkende klederdracht en kanten kappen te zien. In de stallen en op de dars staan de werktuigen en de fraaie boerenwagens uit vroeger agrarisch gebruik opgesteld. Tijdens de donderdagse West-Friese markten wordt een aantal van deze boerenwagens voor rondritten ingezet. In het museum zijn er dan demonstraties van o.a. kappen naaien. De bovenverdieping van het voorhuis is ingericht voor tijdelijke tentoonstellingen.

Naast het museum bevindt zich de oorspronkelijke hoef- en wagensmidse (de travaille) waar de paardenbenen van nieuwe hoefijzers worden voorzien en de authentieke boerenwagens worden hersteld.

Loet 14.

T/m oktober, wo. t/m za. 13.30-16.30 uur.

Juli en augustus ook do. 9.30-16.30 uur en zo. 13.30-16.30 uur.

Schagen, Streekmuseum Vreeburg.

Westfriezen in Vreeburg.

Zuidermeer, Museumboerderij De Anloop

In de stolp van het Noord-Hollandse type uit 1870 een kamer met de originele bedstede met beddeplank en bergruimte. De koegang waar eens Grietje 138 met haar vriendinnen overwinterde toont nu in een zomerstal-opstelling naast paardentuigen de bonte verscheidenheid van boerenpul uit huishouden en bedrijf. Hier ook de oorspronkelijk kookgelegenheid die in het vierkant is uitgebouwd. De zolders zijn ook bij de collectie betrokken,

bovendien met tentoonstellingen. Op het erf een brongasketel en een uit 1956 stammende vijzelberg. De Anloup is een particulier museum, boerenbewoners Teun en Annie Steur leiden er rond.

Koggeweg 3.

T/m september, di. en do. 13-16.30 uur.

FOTO: MIEP LIGTHART

Zuidermeer, Museumboerderij De Anloup.

Callantsoog, Museumboerderij Tante Jaantje

Jaantje de Wit-Vos was de laatste bewoner van de duinstolp uit ca. 1900. Tot in 1993 was deze eenvoudige stolp met zoon Gerard in bedrijf. Rond 1900 stonden hier, pal achter de duinen 11 van deze stolpen; land voor het vee was er op de 'Jewel', een ingepolderd wadden-gebied in de buurt. De boerderij met rieten kap (zonder dakgoten) is gebouwd met o.a. scheepshout. Jaantje had de wens te kennen gegeven dat de boerderij met zijn authentieke inventaris behouden zou blijven en een actieve stichting heeft dat gerealiseerd. Om die reden is het Dorpsplein met zijn scala aan patatterieën en boetiekjes nog altijd gesierd met een traditionele stolp. Het interieur toont het leven en werken van het boerengezin aan de rand

FOTO: MUSEUMBOERDERIJ TANTE JAANTJE

Callantsoog: Museumboerderij Tante Jaantje.

van duin en zee. De veestal is als zomerstal ingericht, compleet met zand en schelpen. Het 'mooie' kamertje met bedsteden toont de eenvoudige, oorspronkelijke woonsituatie. In de stolp is voorts veel aandacht voor de historie van dit duindorp en de band met de zee en de natuur, o.a. met een juttersverzameling, reddingsboeien en flessenpost uit verre continenten.

Dorpsplein 33.

T/m 11 september, wo. t/m zo. 15-17 uur, daarna zo. 15-17 uur.

Ook in Callantsoog: Beeldentuin Seizoen in Beeld rond (en in) de stolp aan Langevliet 1 (t/m 9 september, vr., za. en zo. 11-17 uur).

Wieringen, Wieringer Eiland Museum Jan Lont

Jan Lont was de laatste bewoner van een typische Wieringer 'skuurskot'-boerderij op het buurtschap Stroe. Aan de weg de hoge wagendeuren ('zijldeuren') in het zwartgepteerde skuurskot en het 'foerhuus' aan de achterzijde van deze boerderij met zijn L-vormige plattegrond. Een joekel van een Wieringer stolp uit 1854, met dubbel vierkant

FOTO: WIERINGER EILAND MUSEUM

Wieringer Eiland Museum Jan Lont.

FOTO: WIERINGER EILAND MUSEUM

Wieringer Eiland Museum: tegelwand.

en in 2003 na restauratie geheel opnieuw ingericht. De (aangevulde) erfenis van boer Jan Lont is er in alle vertrekken te zien. Ook hier de complete zomerstal, het boerengoed, de gebruiksvoorwerpen, werktuigen en het meubilair. Bovendien allerlei voorwerpen en documenten in de relatie met de Waddenzee en natuurlijk de Wieringer klederdracht. De wissel-tentoonstelling belicht de jarige Afsluitdijk.

Stroeërweg 39.

T/m 28 oktober, di. t/m zo. 13.30-17.30 uur.

Hoofddorp, Historisch Museum Haarlemmermeer

Een schitterend ingericht museum, gevestigd in de grote schuur van de voormalige monumentale Mentz Hoeve. De hele, boeiende geschiedenis van de Haarlemmermeer, in 1852 drooggemaakt met drie stoomgemalen, komt hier aan bod. En die is verweven met de landbouw en de boerderijen in dit gebied. Na de zware strijd van de 'polderjongens' gedurende acht jaar en het uitwateren na drie jaar pompen kwamen landbouwers uit het hele land om zich hier als pioniers te vestigen. Ze namen hun eigen boerderijtype mee en nu nog is de Haarlemmermeer een staalkaart van de boerderijtypes die in Nederland voorkomen met bovendien het hier ontworpen schuurmodel. Zo staan er 30 stolpen in de typerende half 19e eeuwse stijl in de hele (akkerbouw)polder. Het museum is op een aantrekkelijke manier ingericht rond een marktplein waarin als in een openluchtmuseum de markante panden met hun inventaris zijn nagebouwd: het Bondshotel, de kruidenier, kerk en boerenleenbank. Uiteraard veel aandacht voor de landbouwmachines zoals de prachtige stoomlocomobiel voor de aandrijving van de ploeg en de dorsmachine.

Kruisweg 140.

(in het Haarlemmermeerse Bos, achter Claus).

T/m 30 september, di. t/m zo. 13.00-17.00 uur. ▲

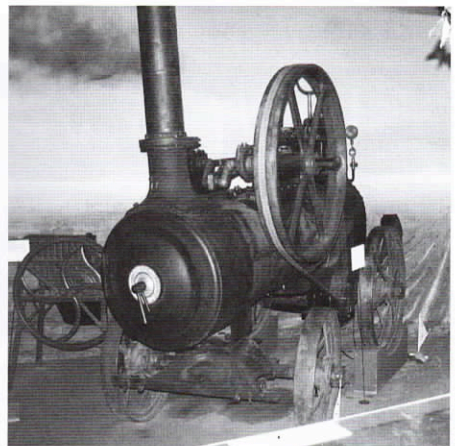

FOTO: MART GROENTJES

Hoofddorp, Historisch Museum Haarlemmermeer.

Onderlinge Verzekeringsmaatschappij De Veenhoop

Hoornseweg 2
1687 ND WOGNUM
telefoon 0229 57 22 57
www.ovmdeveenhoop.nl

Speciaal voor de brandverzekering van rietgedekte panden.
Goede voorwaarden met lage premies.

Voorbeeld: brand-/stormverzekering woonboerderij steen/riet vanaf € 1,85 ‰

www.sanderdouwma.nl

voor:
nieuwbouw - verbouw
renovatie - restauratie
woningbouw
utiliteitsbouw
sportaccommodaties
interieur adviezen

**sander douma
architecten bna**

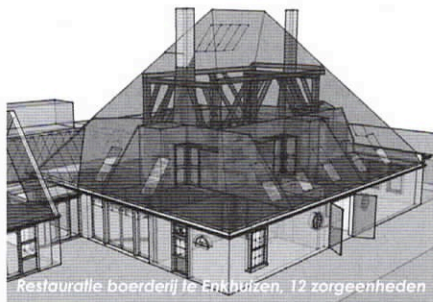
1841 gb stompetersen
noordervaart 73
tel. 072-5039847
fax 072-5039803
e-mail: post@sanderdouwma.nl

Frans Commandeur
Tuintontwerpen

Gespecialiseerd in ontwerp en aanleg van boerenerven

Bernhardstraat 23, 1616 BH Hoogkarspel
tel: 0228-567263, fax: 0228-567283
mobiel: 06-51207915, info@franscommandeur.nl
www.franscommandeur.nl

Restaurant boerderij te Enkhuizen, 12 zorgeenheden

G. HARTOG ARCHITECT BNA
Dr. de Vriesstraat 8, 1654 JS Benningbroek
Tel. 0229 59 15 15
restaurantie | verbouw | nieuwbouw

AGRITEAM
MAKELAARS

TE KOOP

**Wijdewormer,
Noorderweg 104**

In de polder de Wormer staat deze schitterende stolpboerderij met schuren op totaal 5.02.30 ha grond. De stolp is in 2002 verbouwd. De stolp bestaat uit een fraaie nieuwe woonkeuken, woonkamer, in totaal vijf slaapkamers, badkamer en bijkeuken. Een deel van de stolp wordt gebruikt als werkplaats, dars en bergruimte.
Info bij: George M. van der Velden.

Vraagprijs € 1.250.000,- kk

VESTIGING NOORD-HOLLAND
Lutkedijk 24c, 1713 KP Obdam •
Telefoon 0226-35 52 05 • E-mail: noordholland@agriteam.nl

- Agrarisch en landelijk o.g. • Onteigeningsbegeleiding
- Emigratiebegeleiding • Productierechten

www.agriteam.nl

AGRITEAM
MAKELAARS

TE KOOP

**De Woude,
gelegen in het Alkmaardermeer**

Wilt u wonen in uw droomhuis gelegen op een unieke plek: een eiland in het midden van Noord-Holland? Op 3 schitterende locaties op het eilandje De Woude in het Alkmaardermeer bieden wij 3 riante kavels met ruim uitzicht te koop aan. De bouw kavels zijn bestemd voor de bouw van een vrijstaande woning.
Info bij: George M. van der Velden.

Vraagprijs op aanvraag

VESTIGING NOORD-HOLLAND
Lutkedijk 24c, 1713 KP Obdam •
Telefoon 0226-35 52 05 • E-mail: noordholland@agriteam.nl

- Agrarisch en landelijk o.g. • Onteigeningsbegeleiding
- Emigratiebegeleiding • Productierechten

www.agriteam.nl

Wilt u verbouwen?

**TIMMERBEDRIJF
PIETER
DEKKER**
WWW.PIETERDEKKER.NL

- > Nieuwbouw
- > Aanbouw
- > Verbouw
- > Timmerwerken

Vismarkt 6, 1621 AX HOORN
T 0229 29 90 41 / 06 10 92 61 10

**RIETDEKKERSBEDRIJF
J.P. Kooijman B.V.**

Ruigeweg 119A
1751 HJ Schagerburg
Telefoon 0224 - 57 13 28, Fax 0224 - 57 31 68
Mobiel 06 - 53891849

POLDERHUIS IN STOLPVORM

Een echte stolp, maar nooit agrarisch in bedrijf geweest. Een oudje ook: anno 1612. Sinds dat jaar pronkt hij met voorhuis en fraaie bouwkundige details als Polderhuis in Wieringerwaard, het eerste gebouw dat in de droogmakerij verrees.

In 1597 verkreeg de Alkmaarse burgemeester Adriaen Maertz. Coetenburgh een octrooi tot droogmaking van 'een slijk, so hoog en goed, dat het bequam soude sijn om bedijkt te werden'. Met dat octrooi begint de geschiedenis van de in 1610 drooggevalen Wieringerwaard. Twee jaar later besloot het polderbestuur een eigen onderkomen te laten bouwen. In de vorm van een stolpboerderij omdat er stallen voor de paarden en ruimte voor hooi en stro nodig waren. Vele waterschapsbestuurders woonden namelijk buiten de polder. De kastelein zorgde voor het natje en het droogje. Onder het hooggebouwde voorhuis kwam een cachot om boeven op te sluiten; het polderbestuur vormde tevens de plaatselijke rechtbank. Ook de gemeentesecretarie werd in het Polderhuis gevestigd en daar moest wel elk jaar een paar tientjes huur voor worden betaald. Het Polderhuis bleef tot de fusie van de Wieringerwaard met de aangrenzende Waard- en Groetpolder als zetel van het waterschap in gebruik. Daarna werd het gemeentehuis tot in 1990 toen Wieringerwaard opging in de nieuwe gemeente Anna Paulowna. Na dat jaar werd deze statige stolp particulier eigendom.

Rijk interieur

Het mooiste vertrek is de opkamer die dienst deed als vergaderruimte. Deze kamer bezit een schitterende smuiger (betegelde, overhangende schouw) met onder andere een gekleurd tegeltableau van een kanariekooi compleet met fluitende inhoud. Het schrijfbureau van de secretaris staat erbij of de beste man alleen maar even weg is. Opvallend is het mooie houtsnijwerk van kasten en lambrize-

Wieringerwaard, stolp als Polderhuis.

ring, in grijsgroene tinten geschilderd. Ook is er het keukentje waar voor dijkgraaf en heemraden werd gekookt. En de gevangenis-cel is er ook nog, misschien helpt het als in de bijsluiter van de aanslag waterschapsbelastingen daar voortaan op wordt gewezen...

Open voor bezichtiging

Te bezichtigen op dinsdagen in juli en augustus van 10 tot 12 uur, of op afspraak t: 0224-22 14 45.

Noord Zijperweg 35, 1766 HG Wieringerwaard.

Diederik Aten

(uit 'Waterwerkers', personeelsblad van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, april 2007).

Polderhuis, interieur met kastenwand en smuiger.

PAS OP DE PLEATS

Boerderijstichting Friesland onderzocht de onderhoudstoestand van de verschillende typen boerderijen in hun provincie. Het rapport 'Pas op de Pleats' dat een onderzoek deed onder 60 boerderijen leverde verrassende en opmerkelijke conclusies op.

Zo is de gemiddelde onderhoudsachterstand redelijk te noemen bij een vastgestelde onderhoudsbehoefte in geld van gemiddeld € 116.900,-. De onderhoudsachterstand is het grootst bij het kop/hals/romptype vanwege de enorme dakvlakken. Daken scoren weer het hoogst in onderhoudsbehoefte bij de bouwkundige onderdelen (gemiddeld € 47.000,-). In totaal is er bij de Friese boerderijen een onderhoudsachterstand in geld gevonden van ruim € 2 miljard. Dit bracht de onderzoekers tot de conclusie dat het investeren in die achterstand ook goed is voor een grote, regionaal economische impuls.

Maar de conclusies uit het overzichtelijke rapport gaan verder. Zo is de achterstand het grootst bij boerderijen uit de bouwperiode 1850-1900 en dan weer het grootst bij boerde-

rijen met een agrarische- en semi-agrarische functie. Bij de boerderijen uit deze categorie die bovendien een monumentenstatus hebben, vliegen de onderhoudskosten de pan uit: tot meer dan € 400.000,-. Deze categorie schreeuwt en om nader onderzoek en om snel ingrijpen.

Presentaties

Het rapport is in twee sessies gepresenteerd. Een voor de overheden en een voor de grote groep gebruikers/eigenaren. Deze laatste groep vroeg met name om heldere en inspirerende regelgeving. De zaal kwam met een paar zeer frustrerende voorbeelden van hoe het niet moet, maar helaas wel gaat! De praktijk van alledag bleek in deze gevallen ten hemel schreiend. De roep om een snelle inhaalslag met meer subsidiemogelijkheden en -vooral

een eenvoudige en begrijpelijke regeling en administratie werd al door een deel van de aanbevelingen in het rapport ondervangen. Eigenaren vinden de procedures veel te ingewikkeld, de financiële ondersteuning te weinig en verwachten meer stimulans. Bij de eigenaren moet meer gewerkt worden aan de bewustwording van de cultuurhistorische waarde van hun boerenbedoeningen. Onder de aanbevelingen ook prioriteit voor dak en dakconstructies en voor een subsidiabele plankosten regeling incl. bouwkundig onderzoek voor alle historische boerderijen. Als resultaat van de discussie met de zaal kwam er een structuur voor bewustwording en kennisoverdracht als extra aanbeveling bij.

Het onderzoek is gedaan in samenwerking met de Monumentenwacht en het Steunpunt Monumentenzorg. Provincie Friesland erkent de kwaliteit van de historische boerderijen en noemt ze in het streekplan 2007 'Om de Kwaliteit fan de Romte' de kathedralen in het Friese landschap!

Het rapport is tegen kostprijs en verzendkosten verkrijgbaar via e: haanshoeve@hotmail.com ▲

B I N N E N

In dit nummer de zesde van een serie artikelen over interieurs van stolpen. Nog meer dan aan de buitenkant zijn de variaties binnenin eindeloos. Na bedrijfsbeëindiging zijn stolpboerderijen voor allerlei functies in gebruik, het meest als woonstolp. De stolp van deze Nieuwsbrief is een woonboerderij in Gr(oot-O)sthuizen.

Het hoge en steile pultdak piekt als een rietgedekte Matterhorn boven de leilinden uit. Erf en tuin zijn evenwichtig en doordacht aangelegd en passen als een tweede huid bij de woonfunctie van de stolp anno 1820 die deze sinds 1994 heeft. De zichtlijn naar het noorden is gebleven, net als de siertuin (hier haaks op de dorpsweg) en de boenstoep. Een oude schuur is smaakvol aangepast tot een soort groene leefkuil door de muren slechts gedeeltelijk te slopen en de restanten als beschutting te gebruiken. De detaillering van voor- en zijgevel, geheel in blokverband van crème pleisterwerk en voorzien van kroonlijsten, is haast stads. De originele roosters in de twee voordeuren met afbeeldingen van een man met een aapje en een vrouw bij een waterput, benadrukken deze deftige uitstraling.

Binnen is de doordachte indeling smaakvol doorgezet. Annet Rietdijk gaat voor en tijdens de rondleiding valt op hoe zij zelf (weer) met volle teugen van het resultaat van de 13 jaar durende (!) verbouwing geniet. De woonkamer beslaat ongeveer de helft van de oorspronkelijke lange regel en benut ten volle de vrije uitkijk aan de achterzijde. Het vierkant is helemaal vrijgehouden en via twee dubbele deuren van melkglas bereikbaar: trapje af naar deze lager gelegen speelkamer voor de jeugd. Een groot raam in het plafond strooit indirect daglicht naar binnen. Via een derde dubbele deur is er toegang naar 'washok' en badkamer, waar het bovenlicht van de darsdeuren (hier aan de wegzijde) zorgt voor indirect daglicht. Werkelijk een vondst!

Via een gang met kinderslaapkamers kom je in de gezellig ingerichte woonkeuken met groene (Hindelopen) kleuraccenten. Op de plaats waar 13 jaar geleden de smuiger werd ontvreemd (1 dag voor de verhuizing), staat nu een sobere, hardstenen schoorsteenmantel. De voormalige opkamer is nu een open kast met magnetron. De houten lambrizing en de toegepaste naturel gekleurde witjes maken deze lichte keuken af. Een onverwachte trap leidt naar de bovenverdieping met een over de gehele oppervlakte gestorte afwerkvloer van anhydriet, die tevens een brandwerende functie heeft. Hier bevindt zich boven de aangebouwde staart de rustig gelegen ouder-slaapkamer. Het vrije zicht op de imposante kapconstructie is adembenemend. ▲

FOTOS: MART GROENITJES

k i j k e r

*Sinds 1924 een
begrip in de regio*

S I J M

RIETDEKKERSBEDRIJF

DORPSSTRAAT 179 1689 GB ZWAAG
TELEFOON: 0229 - 262140 FAX: 0229 - 581108

*Voor verantwoord
tweede gebruik
van uw stolp*

Architektenburo Cornelis de Jong bna vof

Middenweg 189, 1462 HM Middenbeemster
telefoon 0299 681407, fax 0299 683473
e-mail abcdj@xs4all.nl, website www.abcdj.nl

Houtaantasting?

**HOUTWORM
BOKTOR
BONTEKNAAGKEVER**

ATTACK®
DIERPLAAGBESTRIJDING

EFFECTIEVE BESTRIJDING MET GARANTIE • ISO 9001:2000 GECERTIFICEERD
40 JAAR GESPECIALISEERD IN HET BESTRIJDEN VAN HOUTAANTASTERS, ZWAMMEN EN VOGELWERING

BEL GRATIS NOORD-HOLLAND: 0800-0242000

WWW.ATTACK.NL • VCA-GECERTIFICEERD • WWW.ATTACK.NL

KWANTES MAKELAARDIJ CV DE SLEUTEL TOT AGRARISCH BEZIT

- Aan- en verkoop van bedrijven en land
- Aan- en verkoop buitengewoon en particulier onroerend goed
- Onteigening
- Pachtzaken
- Melkquotum
- Agrarische taxaties
- Financierings- en verbouwingstaxaties
- Advies en begeleiding bij emigratie (Interfarms Emigratieservice)
- Specialist in Buiten Wonen

Bezoek ook onze site www.kwantesmakelaardij.nl voor ons volledige aanbod.
Middenweg 9 • Andijk • (0228) 59 22 44 • www.kwantesmakelaardij.nl

DEELNEMER INTERFARMS EMIGRATIESERVICE

NIEUWE UITGAVE VAN

de stolp te kijk

J.J. SCHILSTRA L. BRANDTS BUYS C. DE JONG

PRIJS 19.50

ISBN 90-71123-78-2

STICHTING UITGEVERIJ NOORD-HOLLAND

T 075 647 65 07 F 075 647 67 11

WWW.UITGEVERIJ-NOORD-HOLLAND.NL

AANNEMERSBEDRIJF WEST-FRIESLAND

AWVA

www.awfbouw.nl
info@awfbouw.nl
Dr. Nuijensstraat 20

Tel.: 0228 56 17 33
Fax: 0228 56 37 86
1617 KC Westwoud

- Nieuwbouw
- Verbouw

- Renovatie
- Restauratie

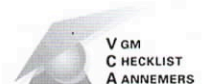
- Utiliteitsbouw
- Nieuw/Verbouw stolpboerderijen

steha gecertificeerd

hoofdaannemer

VGM
CHECKLIST
AANNEMERS

STOLPEN VAN HEERHUGOWAARD IN BOEKVORM

De historie van de stolpboerderijen in Heerhugowaard wordt in drie delen aan het licht gebracht door auteur Henk Komen. Deel 1 (Heerhugowaard-zuid) is nu verschenen, de latere twee delen beschrijven het midden van de plaats en het noordelijk deel incl. het gehucht Veenhuizen. Henk Komen deed jarenlang onderzoek naar de geschiedenis van alle (meer dan 380) stolpboerderijen van Heerhugowaard vanaf de drooglegging in 1631. Het boek Stolpboerderijen in Heerhugowaard vertelt over de stolpen, de eigenaren en bewoners. Al die bewoners krijgen in de afzonderlijke verhalen over elke stolp een naam. Het zijn verhalen geworden over het agrarische leven in het Heerhugowaard van weleer. Meer dan 350 jaar handhaafde dit landleven zich in deze polder. Sinds Heerhugowaard is uitgegroeid tot een stad is dat agrarische verleden nostalgisch geworden.

375 jaar leven en werken in stolpen

In het boek Stolpboerderijen in Heerhugowaard lezen we over de eerste eigenaren, de vroegere regenten die de grond en de boerderijen in de Waard in bezit hadden, over de arme en rijke boeren en hun knechten die vervolgens de plaats innamen van die regenten. We lezen over hun al dan niet kinderrijke gezinnen, over de landbouwcrisis en faillissementen. Veel Waardse bewoners van toen, maar ook van nu, en hun onderlinge verwantschap komen aan de orde evenals de veranderingen van na 1950 en al die boerengezinnen en hun stolpen die moesten wijken voor de nieuwbouw. Van elke stolp wordt het bouwjaar, of de tijd waarin het werd gebouwd, beschreven, evenals de verbouwingen en het jaar van sloop of brand.

Op een goed leesbare manier geeft dit boek een beeld van 375 jaar lief en leed van de bewoners van Heerhugowaard en hun boerderijen. De uitgave is voorzien van een register dat

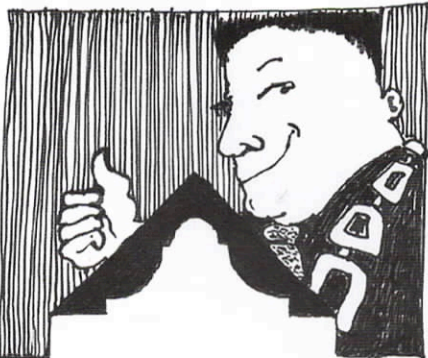
verwijst naar de bijna tweeduizend namen van eigenaren en bewoners die in dit eerste deel zijn opgenomen. In de tekst wordt verwezen naar de bronnen van de informatie, zodat het verhaal historisch verantwoord is.

Een boek vol historische feiten die niet eerder zijn gepubliceerd. Het boek en de volgende twee delen is in de boekhandel te koop (€ 28,50 per ex.) of bij de uitgever: Pirola t: 072-509 10 64, e: info@pirola.nl ▲

FOTO: UITGEVERIJ PIROLA/HENK KOMEN

Boerderij 'Die leeft moet zorgen'.

TEKENING: IDEES VERENGAT

Staan gemeenten vierkant achter de stolp?

Naam: _____

Adres: _____

Postcode en woonplaats: _____

Ik bestel hierbij; (alle bestellingen inclusief verzendkosten)

- ... ex. handreiking Vierkant achter de stolp à € 7,-
- ... ex. boek De Stolp te Kijk à € 19,50
- ... ex. boekje 'Boerenerven in West-Friesland' à € 13,50
- ... ex. boek 'Ruim Zicht' à € 18,50
- ... ex. boek Landelijke bouwkunst in Hollands Noorderkwartier à € 65,-
- ... ex. Fietskaart Beemster-De Rijk-Zeevang à € 2,50
- ... ex. videoband Stolp in Zicht à € 16,-
- ... ex. dvd Stolp in Zicht à € 24,-

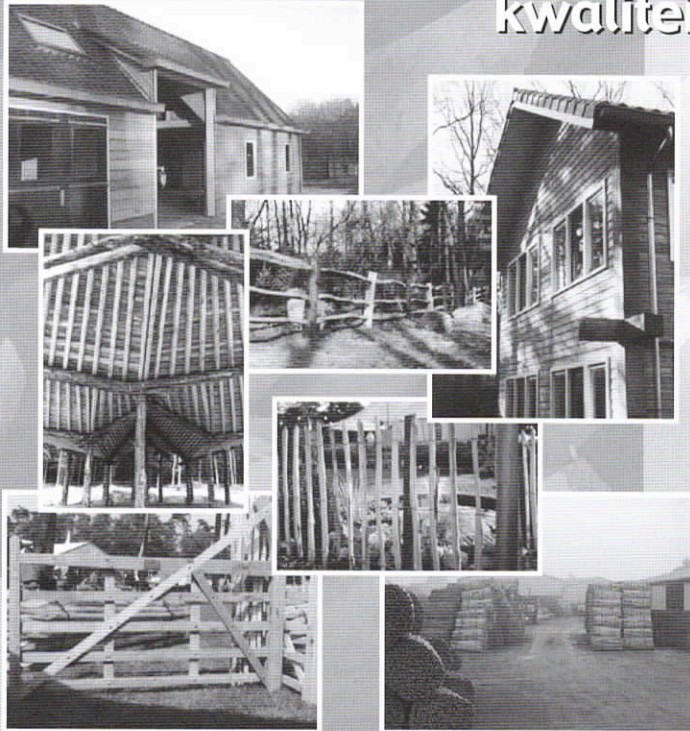
Uw bestelling wordt zo snel mogelijk uitgevoerd, echter kunnen wij geen vastgestelde levertijd garanderen.

Uitknippen en in een gefrankeerde envelop opsturen naar:
Secretariaat Boerderijenstichting Noord-Holland, Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen.
Per fax bestellen: 072- 581 68 87; per e-mail: stolpen@xs4all.nl

stolpenwinkels

Houtproducten van Van Vliet, kwaliteit op 'duurzame hoogte'

De enige beperking bij toepassing van Van Vliet hout is uw fantasie. Werkelijk alles is mogelijk met ons kastanje-hout, eikenhout, douglas en larix. Deze houtsoorten zijn van nature duurzaam zonder verduurzaamd te zijn! De duurzaamheidsklassen van onze houtsoorten zijn II en III, wat overeenkomt met een "levensduur" van 10 tot 25 jaar! Het hout voor onze houtproducten komt uit verantwoord beheerde bossen, waarbij we ook het door bosonderhoud vrijkomende resthout gebruiken. Milieuvriendelijker kan niet!

Toepassingen:

- carports
- bijgebouwen
- tuinhuisjes
- schuren en bergruimten
- dierenverblijven
- origineel Engels hekwerk
- afrasteringspalen
- etc.

van Vliet Kastanjehout bv

Gooyerdijk 41 / 3947 NB Langbroek / Tel. 0343 - 45 44 00 / Fax 0343 - 45 20 04
www.kastanjehout.nl

Van Vliet Kastanjehout b.v., nummer 1 in duurzame kwaliteits houtproducten

PRONK BOUWT MET MEERWAARDE

PRONK BOUWBEDRIJF BV

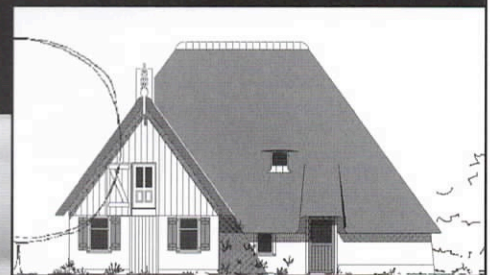
nieuwbouw verbouw restauratie onderhoud

Vakgroep
Restauratie

Machinestraat 2, postbus 20, 1749 ZG Warmenhuizen
Telefoon (0226) 391374, fax (0226) 392032

E-mail: info@pronkbouw.nl, website: www.pronkbouw.nl

ARCHITECTEN- EN INGENIEURSBUREAU
W.A. DE HERDER bna vof

postbus 40 1770 aa wieringerwerf
e-mail: deherder@wxs.nl

dorsmolen 15d 1771 pa wieringerwerf
tel.: (0227) 600660 fax: (0227) 603597

varkensgrasweg 3-5 1778 je westerland
tel.: (0227) 591474 fax: (0227) 591931

Stijlvolle klasse

HANG- EN SLUITWERK
WEIJNTJES
EXCLUSIEF UIT VOORRAAD

Amsterdam Z.O. - Amsterdam Centrum
Utrecht - Den Bosch - Bussum
www.weijntjes.nl - Centraal tel.: 020 - 3113646

BOER&JONGENS

In de rubriek Boer&Jongens nemen wij u mee naar het rijk gevulde foto-archief van de bekende Noord-Holland fotograaf Wijnidel Jongens. Behalve op het polderland richtte Jongens zijn lens op het boerenleven, het leven dat verdween. De boer, de stolpboerderij en zijn omgeving, maar ook interieurs en details, legde Jongens vanaf omstreeks 1960 vast. Met Boer&Jongens kunt u voorlopig in elke nieuwsbrief van een kleine thematische selectie genieten. Meestal met deskundig commentaar van de fotograaf zelf. Indien nodig met een actuele aanvulling van uw redactie. Hier de eerste foto in het voor 2007 gekozen thema: 'het leven in de stolp'.

Toen deze Noord-Hollandse stolp (anno 1877), 'Maria hoeve' geheten, aan de Bobeldijk nr. 129 nog bestond, was dit deel vóóran op de koestal naast de voordeur, met opstap en een houten beun over de grup waarop diverse karpetten, 's zomers ingericht als staltje.

Op deze kiek is het bijna theetijd waarbij dikwijls twee boterhammen op elkaar met roomboter en een plak berespek (ontbijtkoek) ertussen werd geserveerd. Dit melkersstik werd genuttigd met thee tijdens 't krant doorbladeren, voor men begon te melken. Op de voorgrond het theekastje met koppies en skuttels, aan de zolder de melkleiding,

gebruikt in de winter, als de koeien op stal staan. Boven de tafel hangt de traditionele vliegenvanger en voor het T-raam hangt vitrage aan een koperen roede. In de hoek, een kwart uit een rond, een hoekkassie net als de voordeur in migenblauw (anti vliegen) geverfd.

Enige jaren later heeft de familie Schilder het hele spul verkocht om, met oog op opvolging want er waren veel zonen, in ruimer gebied van Oost-Groningen verder te gaan boeren. Na verkoop is de stolp, ca. 102 jaar oud, geslecht en staan er nu twee nieuwbouwtjes op het verdeelde erf. ▲

Bobeldijk (1974) Stolp en staltje.

DE STOLP STAP VOOR STAP

Twee winterseizoenen lang, in 2003-2004 en 2004-2005, draaide onze cursus De stolp stap voor stap, op vier avonden en met twee excursies. Voor onze leden en -het tweede jaar- voor leden van de LTO. Twee succesvolle jaargangen want de cursus was maximaal volgeboekt en de reacties waren lovend. Dat is de reden dat wij deze cursus in het komend winterseizoen opnieuw willen aanbieden. Met dezelfde, maar geactualiseerde, onderwerpen:

- Agrarische geschiedenis
- Ontwikkeling, constructie en identiteit
- Restauratie, herbestemming en indeling
- Kleurgebruik en Boerenerven.

De onderwerpen op vier -nader te bepalen- avonden in de maanden oktober, november, januari en februari worden door deskundigen behandeld met vele praktische voorbeelden. De excursies zijn -onder voorbehoud- in november en maart. Bij elk cursusdeel ontvangen de deelnemers uitvoerige informatie over de te bespreken onderwerpen. Hiermee ontstaat de cursusmap, een stap voor stap naslagwerk. De locatie is nog niet vastgesteld, er zal rekening worden gehouden met de woonplaats van de deelnemers. Het doorgaan van deze cursus is afhankelijk van de te blijken belangstelling. De maximale deelname is 30 personen. De kosten zijn rond € 80,- voor het gehele pakket.

Opgave bij belangstelling

Wilt u aan deze cursus deelnemen? Laat het weten aan het secretariaat: 072-581 68 88 (ochtenden), fax: 072-581 68 87, mail: stolpen@xs4all.nl of schrijf: Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen. Graag vóór 31 juli. ▲

STOLP KORT

Boerderij zoekt bewoners

Mevrouw De Wilde-Stuurman benaderde ons met de vraag een oproep te vermelden aan aspirant stolpbewoners met zorgzame aandacht voor de historische en bouwkundige aspecten van een stolp in Enge Wormer. De bouwkundige staat is slecht. Aanvankelijk was de (dubbele) stolp als schuur in gebruik maar bezit nu een woonfunctie. Geïnteresseerden kunnen schriftelijk contact opnemen met mevr. M.C. de Wilde-Stuurman, Hoornderweg 26, 1791 PN Den Burg. ▲

STOLPEN IN HET NIEUWS

UIT HET NOORDHOLLANDS DAGBLAD, VERZAMELD DOOR ED DEKKER, JOURNALIST.

Boezemschop, wielenwup (soort krik), mesthaak, palingfuijkes en de jutfiets van 'Klein Pietje', van alles is in **CALLANTSOOG** te vinden in museumstolp 'Tante Jaantje'.

Linnengoed, kermis van vroeger, een collectie rijtuigen, een complete kaasmakerij: een bezoek aan Museumboerderij Vreeburg in **SCHAGEN** -een langhuisstolp- is de moeite.

Een camping-jachthaven in **UITDAM** zal in 2010 zijn omgetoverd tot een recreatiepark met 225 recreatiewoningen. Centrale gebouwen krijgen de vorm van een stolp of kaakberg.

Voormalig luthof Mariënheuvel in **BEEMSTER** wordt in oude luister hersteld. Twee stolpen op dit landgoed blijven echter voorgoed achterwege, bij gebrek aan een agrarische functie.

Op de plek van een ingestorte stolp in **ZWAAG** keert een woonhuis in vergelijkbare vorm

terug, naar vrije keuze van de eigenaar. Eerder had de gemeente daarover een rechtszaak aangespannen.

De vorm van het clubgebouw op de toekomstige golfaccommodatie in **DIRKSHORN** zal zijn geïnspireerd op een stolp. Eind 2008 kan op de 18 holes de eerste bal worden geslagen.

Een nog te bouwen stolp in **WERVERSHOOF** zal onderdak bieden aan 19 jonge cliënten van woon- en zorgcentrum Leekerweide. Zij kunnen er hun hele leven wonen.

Kinderen van een basisschool hebben twee beuken geplaatst bij een boerderij in **ANDIJK**. De stolp is een rijksmonument. De bewoners steken veel tijd in de nabije kinderboerderij.

Een stolp in **LIMMEN** is nog volop agrarisch in gebruik. Met naast de koeien en schapen een minicamping. 'Lammetjeskijdag' is eens per

jaar. De provincie aast echter op het land als onderdeel van een ecologische zone.

Niet meer met koeien wordt op een stolp in **STOMPETOREN** de kost verdiend, maar met een stiltecamping. Stille? Na 23 uur moet het rustig zijn en er wordt niets georganiseerd.

Van vervallen hoeve tot markant onderkomen van twee dokterspraktijken. Een opgeknapt stolp in **JULIANADORP** is de nieuwe werkplek van zes huisartsen en hun assistenten.

Ineens het rieten dak in brand. Geen houden aan voor een stolp in **SCHOORLDAM**. De afgebrande boerderij zou Picasso in 1905 hebben afgebeeld op 'Les Trois Hollandaises'.

Vooraf zakenlieden en verenigingen zijn welkom in De Behouden Hoeve te **ZWAAGDIJK-WEST**. De herberg is bedoeld als replica van een gesloopte stolp in Wognum. ▲

40-100-130

Een cijfercode als dat van het beroemde nummer 36-24-36 van de Engelse gitaargroep The Shadows. De cijfercombinatie draait hier om verschillende jubilea rond een kloeke stolpboerderij in de polder Het Woud ten noorden van Krommenie. In deze stolp aan de zuidelijke oever van de Stierop huizen in het jaar dat de scouting wereldwijd 100 jaar bestaat, alweer 40 jaar lang waterscouts uit met name de Zaanstreek, Heiloo en Beverwijk. Veehouder Willem Noom liet in 1877 voor zijn toen 21-jarige zoon

Hein de stolp aan de Stierop bouwen door aannemer De Geus uit Grootchermer. De scouts trokken zich het driedubbele jubileum van zichzelf en hun stolpboerderij aan en zetten met zwarte dakpannen het bouwjaar 1877 in grote cijfers in het noordelijke rode dakvlak. De stolpboerderij waar eens ruimte was voor zestien koeien herbergt al bijna een derde van zijn 130-jarig bestaan zeilen, roerriemen en tenten. Het tweede gebruik op recreatief en educatief vlak heeft een duurzaam karakter. De stolp vaart er wel bij en laat dat nu met zijn bouwjaar in het dak goed zien.

FOTO: JACQ DE VRIES

Nieuwsbrief nr. 49 van de Boerderijenstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp', juni 2007.

Secretariaat: Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen, telefoon 072 - 581 68 88 (ma t/m vr 10 - 12.30 uur), fax 072 - 581 68 87 e-mail: stolpen@xs4all.nl website: www.boerderijenstichting.nl

Giro 338181 t.g.v. Boerderijenstichting Noord-Holland, Bergen NH.

Redactie: Mart Groentjes en Willem Messchaert

Grafische verzorging en advertenties: Carla Buijsman, ipsis b.v., Zwaag (0229 - 27 27 00)

Druk: Meco Offset, Zwaag

Oplage: 2.100 exemplaren

De nieuwsbrief verschijnt 4 maal per jaar.

ISSN 1566-8843

Het bestuur van de Boerderijenstichting Noord-Holland 'Vrienden van de stolp':

Evert Vermeer (voorzitter)
Larixplantsoen 15, 1702 XG Heerhugowaard

Mart Groentjes (secretaris)
Schapenlaan 20, 1862 PW Bergen

Evert Barendrecht (penningmeester)
Jan Greshoffstraat 20, 1822 JC Alkmaar

Willem Messchaert (perscontacten, vierkantdeling) Stierop 1, 1911 NG Uitgeest

Albert Bolt, Rijsenhout
Katja Bossaers, Westbeemster
Joop van Diepen, Oosterblokker
Sander Douma, Schermerhorn
Maarten Koning, De Goorn
Wim Schermerhorn, Grootchermer
Piet Verhoeven, Heerhugowaard
Noud de Vreeze, Alkmaar
Anneke Zandt, Twisk

De adviseringscommissie:

Sander Douma, Esther de Winter (boerenerven) en ing. Pieter J. Pretz (secretaris).

Advisering

Het is voor leden mogelijk adviezen m.b.t. constructief-technische cq esthetische aspecten en onderwerpen over boerenerven 'op locatie' te verstrekken. Voor een dergelijk advies wordt een bijdrage van € 90,- (all-in) in rekening gebracht.

Verzoeken om advies te richten aan de secretaris van de adviseringscommissie: ing. Pieter J. Pretz, Kanaaldijk 142, 1831 BA Koedijk. Telefonisch dagelijks bereikbaar van 10 - 16 uur: 072 - 562 47 05. Voor boerenerven: secretariaat.

Te weten

- Lidmaatschap van de Vrienden van de stolp is € 15,- per jaar (meer mag).
- Geef tijdig eventuele adreswijziging door!